

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК ТА КІБЕРНЕТИКИ
КАФЕДРА МОДЕЛЮВАННЯ СКЛАДНИХ СИСТЕМ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

Капітур О.Ф.

« 12 » 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ**

для студентів

галузь знань	12 Інформаційні технології
спеціальність	122 Комп'ютерні науки
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	Інформатика
вид дисципліни	вибіркова

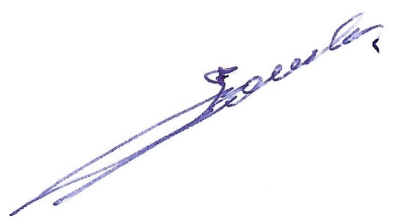
Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2019/2020
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Пролонговано: на 20 20/2021 н. р. « 12 » 2020 р.

на 20   /20   н. р. « » 20   р.

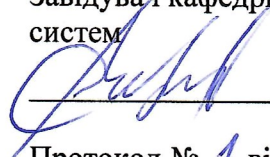
КИЇВ – 2019

Розробник: професор Стоян Володимир Антонович, д.ф.-м.н., професор кафедри моделювання складних систем

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри моделювання складних систем

Черній Д.І.

Протокол № 1 від «30» 08 2019 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету комп'ютерних наук та кібернетики

Протокол від «30» серпня 2019 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Омельчук Л.Л.)

«30» серпня 2019 року

1. Мета дисципліни – опанування принципів побудови математичних моделей просторово розподілених динамічних процесів і явищ, а також математичного моделювання їх стану в умовах неповноти інформації про їх зовнішньо-динамічний стан та методики керування ним.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни.

1. Знати: основні поняття математичного аналізу, лінійної алгебри, дискретної математики та диференціальних рівнянь.

2. Вміти: формулювати та розв'язувати початково-крайові задачі математичної фізики, розв'язувати системи лінійних алгебраїчних рівнянь, володіти методами чисельного диференціювання та інтегрування.

3. Володіти: навичками практичної побудови та програмної реалізації алгоритмів та методів класичної обчислювальної математики при розв'язанні прикладних задач.

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна “Математичне моделювання” є вибірковою складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 12 «Інформаційні технології» в рамках освітньо- професійної програми «Інформатика».

Дана дисципліна належить до переліку вільного вибору студентів. Викладається у 6 семестрі в обсязі – 90 год., (3 кредити ECTS), зокрема: лекції – 5 год., лабораторні - 2 год, консультації – 1 год., самостійна робота – 82 год. У курсі передбачено чотири лабораторних роботи та одну модульну контрольну роботу. Завершується дисципліна – заліком.

4. Завдання (навчальні цілі). Основними завданнями є набуття знань, умінь та навичок (компетентностей) відповідно до освітнього рівня «бакалавр» згідно освітньої програми «Інформатика». Зокрема:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- СК7. Здатність застосовувати теоретичні та практичні основи методології та технології моделювання для дослідження характеристик і поведінки складних об'єктів і систем, проводити обчислювальні експерименти з обробкою й аналізом результатів;

5. Результати навчання за дисципліною.

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
РН1.1	Знати постановки задач та проблеми їх розв'язання для просторово розподілених динамічних систем	Лекції, самостійна робота, опрацювання рекомендованої літератури	Контрольна робота №1, 2, поточне оцінювання, усні відповіді, тестування знань студентів	10 %
РН1.2	Знати математичні основи дослідження неповно спостережуваних лінійних алгебраїчних систем			10 %
РН1.3	Знати методику та алгоритми дослідження дискретно-неперервних просторово розподілених динамічних систем			10 %
РН2.1	Програмно реалізовувати алгоритми математичного моделювання			10 %

	динаміки просторово розподілених систем			
РН2.2	Будувати програмні комплекси по математичному моделюванню динаміки просторово розподілених систем			10 %
РН2.3	Будувати зручний для користувача інтерфейс розв'язання задач математичного моделювання динаміки просторово розподілених систем			10 %
РН3.1	Обґрунтовувати власний погляд на задачу, спілкуватися з колегами з питань проектування та розробки моделей, складати письмові звіти.			10 %
РН3.2	Ефективно спілкуватися з представниками різних професій, враховувати у своїй роботі їх зауваження та побажання.			10 %
РН4.1	Організовувати свою самостійну роботу для досягнення результату			10 %
РН4.2	Відповідально ставитися до виконуваної роботи та її якості			10 %

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання.

Програмні результати навчання	Результати вивчення дисципліни									
	РН 1.1	РН 1.2	РН 1.3	РН 2.1	РН 2.2	РН 2.3	РН 3.1	РН 3.2	РН 4.1	РН 4.2
ПРН2. Використовувати сучасний математичний апарат неперервного та дискретного аналізу, лінійної алгебри, аналітичної геометрії, в професійній діяльності для розв'язання задач теоретичного та прикладного характеру в процесі проектування та реалізації об'єктів інформатизації за галузями.	+	+						+	+	
ПРН6. Демонструвати розуміння принципів моделювання організаційно-технічних систем і операцій; методів дослідження операцій, розв'язання одно – та багатокритеріальних оптимізаційних задач лінійного, цілочисельного, нелінійного, стохастичного програмування.	+	+			+		+			+
ПРН16. Виконувати паралельні та розподілені обчислення, застосовувати чисельні методи та алгоритми для паралельних структур, мови паралельного програмування при розробці та експлуатації паралельного та розподіленого програмного забезпечення			+	+	+	+		+		+

7. Схема формування оцінки

7.1. Форми оцінювання студентів

Семестрове оцінювання:

Максимальна кількість балів які можуть бути отримані студентом: **100 балів:**

1. Контрольна робота № 1: РН 1.1, РН 1.2 – 20/12 балів.
2. Поточне оцінювання: РН 1.1 – РН 1.5 – 20/12 балів.
3. Усні відповіді РН 1.1 – РН 1.5 – 20/12 балів.
4. Контрольна робота № 2: РН 1.3, РН 1.4 – 20/12 балів.
5. Тестування знань студентів: РН 2.1 – РН 2.3, РН 4.1 – 20/12 балів.

Підсумкове оцінювання (залік):

Згідно пп. 4.6.1 та 7.1.5 «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» залік виставляється на підставі поточного контролю (див. семестрове оцінювання) як сума оцінок/балів за всіма успішно оціненими результатами навчання; оцінки нижче від мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються.

7.2. Організація оцінювання

Терміни проведення форм оцінювання:

1. Контрольна робота № 1: до останнього лекційного заняття.
2. Поточне оцінювання: до останнього лекційного заняття.
3. Усні відповіді: протягом семестру.
4. Контрольна робота № 2: до останнього лекційного заняття.
5. Тестування знань студентів: до останнього лекційного заняття.

У випадку відсутності студентів з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу» від 07.05.2018 року.

У випадку встановлення фактів порушення студентами академічної доброчесності передбачених пунктом 9.8.2 «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» що діє від 07.05.2018, вони будуть притягнуті до відповідальності передбаченої пунктом 9.8.3 цього положення.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних занять

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		Лекції		Самост. робота
Частина 1. «Математичне моделювання прямих задач динаміки просторово розподілених систем»				
1	Предмет дослідження, задачі та проблеми математичного моделювання. <i>постановки та особливості розв'язання початково-крайових задач математичної фізики.</i>	0,5		5
2	Постановка задач побудови математичних моделей та особливості роботи з ними. <i>класифікація математичних моделей, вимоги до моделей та особливості їх побудови</i>	0,5		5
3	Математичні основи дослідження лінійних моделей дискретно визначених динамічних процесів. <i>особливості побудови та дослідження розв'язків систем лінійних алгебраїчних рівнянь</i>	0,5		5
4	Математичні основи дослідження лінійних інтегральних моделей. <i>інтегральні математичні моделі та проблеми їх побудови.</i>	0,5		5
5	Математичні основи дослідження лінійних функціональних моделей. <i>особливості побудови та дослідження розв'язків систем лінійних алгебраїчних рівнянь зі змінними коефіцієнтами.</i>	0,5		5
6	Математичні моделі розподілених просторово-часових процесів. <i>математичні основи побудови моделей дискретно визначених просторово розподілених динамічних процесів.</i>	0,5	1	5
	Контрольна робота № 1			10
Частина 2. «Математичне моделювання обернених задач динаміки просторово розподілених систем»				
7	Особливості постановки та розв'язання задач керування динамікою розподілених просторово-часових процесів. <i>вимоги до постановок задач керування динамікою розподілених просторово-часових процесів.</i>	0,25		5
8	Задачі керування динамікою розподілених просторово-часових систем при дискретно визначеному бажаному стані через функцію розподілених динамічних збурень. <i>особливості постановок та розв'язання задач керування динамікою розподілених просторово-часових систем при дискретно визначеному бажаному стані через функцію розподілених динамічних збурень в необмежених просторово-часових областях</i>	0,25		5
9	Задачі керування динамікою розподілених просторово-часових систем при неперервно визначеному бажаному стані через функцію розподілених динамічних збурень. <i>особливості постановок та розв'язання задач керування динамікою розподілених просторово-часових систем при неперервно визначеному бажаному стані через функцію</i>	0,25		5

	<i>розподілених динамічних збурень в необмежених просторово-часових областях.</i>			
10	Задачі керування динамікою розподілених просторово-часових систем при дискретно визначеному бажаному стані через функції початково-крайових зовнішньо-динамічних збурень. <i>початково-крайові зовнішньо-динамічні збурення та їх місце в постановках та розв'язанні задач керування динамікою розподілених просторово-часових систем при дискретно визначеному бажаному стані.</i>	0,25		5
11	Задачі керування динамікою розподілених просторово-часових систем при неперервно визначеному бажаному стані через функції початково-крайових зовнішньо-динамічних збурень. <i>початково-крайові зовнішньо-динамічні збурення та їх місце в постановках та розв'язанні задач керування динамікою розподілених просторово-часових систем при неперервно визначеному бажаному стані</i>	0,5	1	6
12	Особливості розв'язання задач керування при сумісному використанні кількох керуючих факторів. Математичні проблеми оптимізації структур просторово розподілених динамічних систем. <i>особливості постановки та розв'язання задач керування в необмежених просторово-часових областях</i>	0,5		6
13	Контрольна робота № 2			10
	Всього	5	2	82

Загальний обсяг 90 годин, в тому числі:

Лекцій – 5 год.,

Лабораторні – 2 год.,

Консультації – 1 год.

Самостійної роботи – 82 год.

9. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Стоян В.А Математическое моделирование динамики неполно наблюдаемых линейных пространственно распределенных систем: Монография. – К.: ВПЦ “Киевский университет”, 2019. – 318 с.
2. Стоян В.А. Математичне моделювання лінійних, квазілінійних і нелінійних динамічних систем. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2011. – 320 с.
3. Стоян В.А. Моделювання та ідентифікація динаміки систем з розподіленими параметрами. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 184 с.
4. Стоян В.А. Основи лабораторного моделювання просторово розподілених динамічних систем – К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. – 118 с

Додаткові:

1. Скопечкий В. В., Стоян В. А., Кривонос Ю. Г. Математичне моделювання прямих та обернених задач динаміки систем з розподіленими параметрами. – К.: Наукова думка, 2002 – 361 с.
2. Скопечкий В.В., Стоян В.А., Зваридчук В.Б. Математичне моделювання динаміки розподілених просторово-часових процесів. – К.: Сталь, 2008. – 316 с.